

Z OBSAHU	Náboženství důvěry a lásky. Katecheze Svatého otce Benedikta XVI.	04
	Učitelka Církve. Svatá Kateřina Sienská	07
	Krise dnešního světa a stavba babylonské věže	08
	Význam skautského slibu	12

TRADICE OTCŮ

Z výkladu svatého biskupa Řehoře z Agrigenta na knihu Kazatel (kolem 560–603)

Jez v radosti svůj chléb a pij v dobré náladě své víno, neboť Bůh už tvé skutky ocenil.

Chceme-li vyložit toto slovo v bezprostředním a běžném smyslu, můžeme říci, že jde o přílehlavé napomenutí. Kazatel nás v něm vyzývá, že máme žít v prostotě srdce a držet se učení upřímné víry v Boha. [...]

Duchovní způsob výkladu nás ovšem vede k hlubšímu pochopení. Nabádá nás, abychom mysleli na nebeský a mystický chléb, který sestoupil z nebe a přinesl světu život, a také abychom pili s dobrou myslí duchovní víno, to, které vyteklo z boku pravého vinného kmene v době spásitelného umučení. Radostná zvěst naší spásy o tom říká: *Ježíš vzal chléb, požehnal a řekl svým svatým učedníkům a apoštolům: Vezměte, jezte. To je mé tělo, které je za vás lámáno na odpuštění hříchů; podobně vzal i kalich a řekl: Pijte z něho všichni. Toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Ti, kteří jedí tento chléb a pijí toto mystické víno, se skutečně radují a jásají a mohou volat: Vložil jsi radost do našeho srdce.*

A podle mého názoru také v knize Příslaví právě na tento chléb a na toto víno narážela Boží Moudrost – a náš Spasitel Kristus je sama zosobnělá Boží Moudrost –, když se mystická účast na Slově naznačuje slovy: *Pojďte, můj pokrm jezte, víno mnou nalité pijte. A všichni, kdo jsou hodni mít na této hostině podíl, mají neustále nosit bílé šaty, to znamená skutky světla, jimiž mají zářit jako světlo, jak říká Pán v evangeliu: Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích. A že mají mít ustavičně hlavy bohatě pomazané olejem? To je Duch pravdy, který je má opatrovat a chránit před každým pokušením hříchu.*

Rotweilský mistr. Andělé adorující Nejsvětější svátost (1440). Foto: <http://www.kunst-uer-alle.de>

Nejsvětější Eucharistie: oběť, přijímání a přítomnost

Při návštěvě jednoho významného chrámu v zahraničí za mnou po nějaké chvíli přišel jeden věřící a šeptá mi: Už jsem Ho našel! Totiž boční kapli s Nejsvětější svátostí. A věřte mi, že přes bohatou a krásnou výzdobu toho chrámu byly nakonec okamžiky strávené v této kapli ty nejkrásnější.

Jedna z milých vzpomínek na dětství je, že kdykoli jsem se vracel domů, našel jsem tam maminku. Nechodila do práce – doma měla práce s námi až nad hlavu a navíc beze směn, bez volných víkendů, bez dovolených a bez výplatní pásky.

Možná, že podobně toužíme najít vždy a snadno Pána domu v kostelích,

kam přicházíme. Ne vždy je to snadné, přestože často víme, že tam někde je. Někdy se to zdůvodňuje tak, že kostel není postaven k tomu, aby byl posvátným skledem, ale kvůli bohoslužbě, a tu reprezentuje oltář, který najdeme vždycky snadno, jinak jsme snad ani nevešli do kostela. A bez bohoslužby, bez mešní oběti, by ani nebylo co (tedy Koho) do svatostánku dát. Přítomnost Boha v chrámě není zaručena ani pomazáním zdi ani pomazáním oltáře, ale proměněním chleba a vína v Kristovo Tělo a Krev při mši svaté.

Tušíme, že svatostánek a oltář nemohou stát proti sobě. Benedikt XVI.

Dokončení na str. 2

Foto: <http://www.nockostelu.cz>

Slovo kardinála Duky k Noci kostelů

Noc kostelů se letos koná 1. června 2012. Tato akce má jednoznačnou podporu pražského arcibiskupa kardinála Dominika Duky OP, který návštěvníky pozdraví v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha.

Kardinál Dominik Duka k letošní Noci kostelů řekl: „Vzhledem k nezastavitelnému vývoji lidské společnosti, která stejně jako na počátku stvoření chce žít v pozemském ráji a zároveň objevovat a poznávat vše, bez ohledu na to, zda se jedná o dobré či špatné ovoce, je důležité, abychom i my křesťané hledali stále nové prostředky, jimiž můžeme nikoli nařizovat, co má anebo nemá činit člověk, toužící se osamostatnit od všeho, co ho determinuje a omezuje, ale naopak, jimiž můžeme na vlastním životě ukázat, že tato pseudosvoboda a pseudonezávislost může člověka přivést k nejsilnějšímu otroctví a závislosti, a to na sobě samotném. Člověk, jenž uvěří v Boha skrze Ježíše Krista, už však není a nemá být pouze individuem, ale především součástí společenství – stejně jako sám Bůh ve své podstatě je společenstvím tří osob: Otce, Syna a Ducha svatého. Nebojme se tedy právě toto společenství přiblížit všem, kteří chtějí i v dnešní době poznat Boha a budou Ho vědomě či podvědomě hledat o letošní Noci kostelů. A tak, jako Bůh otevírá své srdce člověku, ať i oni naleznou otevřená srdce všech těch, kteří se nazývají křesťané a Boží děti. Jsem přesvědčen, že Bůh může a dokáže promlouvat k světu nejen skrze dokonalost, o kterou se při přípravě jednotlivých programů snaží křesťanské sbory a farnosti, ale rovněž skrze nedokonalost, k níž se dokážeme upřímně přiznávat. I to je jeden z důvodů, proč jsem velmi rád součástí společenství, které si staví chrámy nejen jako skanzeny umění a uzavřené liturgie, ale jako duchovní prostory, do nichž zve všechny lidi dobré a upřímné vůle.“

TS ČBK

Křesťanství – islám – stát

Martin Rhonheimer, švýcarský filosof a etik na univerzitě Santa Croce (Opus Dei), promluvil na diskusním setkání ve Vídni o vztahu křesťanství a islámu ke státu. Zdůraznil, že křesťanství – na rozdíl od islámu – nemá jednotný právní systém a vlastní formu státu. Rhonheimer vidí u islámu více problémů s přijetím demokratických systémů. „Zakládající idea islámu je neslučitelná se sekulárním, ústavním státem,“ řekl. „Islám se stále drží právních předpisů Božího státu v Medíně. Proto jsou teologické síly, jež se staví proti pluralistické demokracii, tak násilné.“

Autoři, kteří usilovali o odstranění medinských prvků z islámského hlásání a o hlásání „jádra islámu“, jež by bylo slučitelné s moderní dobou, museli vždy počítat s ostrým odmítnutím, řekl. Oproti tomu křesťanství nabízí člověku možnost být politicky moderní a svobodu přející, a přitom teologicky konzervativní.

Rhonheimer přitom odmítá uklidňující a harmonizující líčení staletých dějin konfrontací mezi církví a státem, jež směřovaly k oslabení politického postavení církve.

Dnes by měli katolíci podporovat laicitu státu, ale přitom by měli varovat před extrémním laicismem, který znamená protináboženskou tendenci. V zásadě přicházejí dnešní útoky na náboženství ani ne tak ze strany státu, jako ze strany stále méně křesťanské společnosti.

Kathnet

Dokončení ze str. 1

to vyjadřuje (*Duch liturgie*) u podobné příležitosti: „Tak nestojí uctívání proti přijímání, nestojí ani vedle něj, nýbrž přijímání dosahuje hloubky teprve tehdy, když je nesen a obklopeno uctíváním. Eucharistická přítomnost ve svatostánku nestaví jiné chápání eucharistie vedle nebo proti mši svaté, ale znamená teprve její plné uskutečnění.“

Ve svatém přijímání „se nám dává živý Pán, vstupuje do nás a zve nás, abychom se mu i my dali.“ Když nám to skrze dar víry dochází, když to „zakusíme všemi částmi srdce, rozumu a myslí, dostaví se nevyhnutelný následek: této přítomnosti musíme vytvořit prostor, který jí náleží.“ Podobně tak v chrámu, kde zůstává i mimo mši svatou.

Správně tedy tušíme, že by nalezení svatostánku nemělo být složitější než nalezení archy úmluvy v Šalomounově chrámu (dokud ještě stál).

fr. Cyprián Suchánek OP
rektor kostela sv. Bartoloměje v Praze

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Katolický kněz z Damašku se stal obětí útoku

V Damašku došlo ke krutému útoku na otce George Louise, kněze z kostela San Michele, jenž patří melchitské řeckokatolické církvi a nachází se v historickém centru damašské čtvrti Qara. Jak uvádějí zdroje agentury *Fides*, 11. května za úsvitu dva maskovaní ozbrojenci vstoupili do domu kněze, ohrožovali ho střelnými zbraněmi a požadovali klíče od církevní budovy. Spoutali ho, zbili a poté, co ukradli posvátné nádoby a přenosný počítač, se jej pokusili zardousit. Nakonec utekli a nechali kněze v bezvědomí, avšak naživu. Náboženští i političtí představitelé ve městě, křesťané i muslimové, útok odsoudili.

Očekává se, že se vůdcové opozice ve městě setkají s řeckokatolickým abbé. Cílem setkání je zamezit šíření sektářských náboženských předsudků, avšak situace asi 500 křesťanů ve čtvrti Qara, kteří vždy žili v souladu s 25 000 sunnity, zůstává nyní i nadále složitá. Kvůli ozbrojeným konfliktům v Baba Amr a v provincii Homs celé rodiny hledaly útočiště ve čtvrti Qara. Jsou ubytovány ve veřejných budovách, tělocvičnách, mešitách, kulturních centrech nebo v soukromých domech. Mezi nimi je mnoho bojovníků Syrské osvobozené armády. Čtvrť Qara se tak proměnila v násilné a nebezpečné místo, kde dochází k loupežím a únosům a vládne atmosféra bezprávní a násilí.

Jeho blaženost Gregorios III. Laham, melchitský řeckokatolický patriarcha Antiochie a celého Východu, po vyjádření k incidentu znovu upozornil na „banditismus, naprostý nedostatek bezpečnosti a na svévolné násilí“. Tyto faktory „představují nebezpečí pro každého, ale především pro křesťany a další menšiny“ a vytvářejí „obrovský psychologický teror v naší populaci“.

Fides

Ateisté o pozitivní roli náboženství

Zatímco někteří ateisté píší proti Bohu a proti náboženství (Hitchens, Harris, Dawkins), vyslovují se jiní ateističtí autoři k náboženství pozitivně – uznávají jeho etickou a kohesivní sílu. Tuto linii představuje například kniha „Náboženství pro ateisty“ od Alaina de Botton. Autor tvrdí, že se ateisté mohou od náboženství mnoho naučit. Měli by se zajímat o způsoby, jak náboženství kážou, prosazují morálku, podporují ducha společenství, využívají umění a architekturu a rozvíjejí mysl, píše de Botton. „Chybou moderního ateismu je, že přehlíží řadu aspektů víry, jež zůstávají relevantní i tehdy, když pomineme její základní nauku,“ dodává.

Jonathan Haidt, profesor psychologie na Virginské univerzitě, se ve své nové knize „Spravedlivá mysl“ zaměřuje na jednotící sílu víry. Podobně Edward O. Wilson, přední harvardský biolog, ve své nové knize „Společenské dobývání Země“ oceňuje roli víry v prosazování sociálního řádu.

NYT

USA: Mladí hledají na internetu náboženské informace

Téměř polovina amerických uživatelů internetu surfuje z náboženských důvodů. Dokládá to studie Institutu výzkumu inteligence v arizonském Phoenixu.

Zejména to platí o mladých uživatelích: 75 % uživatelů pod 35 let vyhledává náboženské informace. Intenzita vyhledávání náboženských informací odpovídá náboženské praxi uživatelů: 69 % těch, kdo chodí na bohoslužby alespoň jednou za měsíc, udávají, že vyhledávají na internetu duchovní obsahy.

Především evangelikální křesťané se na internetu zabývají náboženskými tématy, u 91 % jsou náboženské motivy vlastním podnětem práce s internetem.

Kathnet

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Prožíváme měsíc zvlášť vyhrazený pro Matku Boží – Pannu Marii. Je krásné, že se můžeme více soustředit na její nezastupitelnou úlohu v díle vykoupení lidstva. V májových pobožnostech jí za to vzdáváme chválu a díky, a stejně tak můžeme i zakoušet její láskyplnou mateřskou péči. Jak je pro nás důležitá a potřebná.

V závěru měsíce máje přistupuje k Panně Marii ještě jedna světice, která má našemu národu co povědět a za co se přimlouvat. Je to šlechtična z hradu Lemberka, milující manželka a obětavá matka čtyř dětí – svatá Paní Zdislava. Její svátek slavíme 30. května a hlavní pout' k této národní patronce rodin se tradičně koná poslední květnovou sobotu v Jablonném v Podještědí. S tímto městem je úzce spjata část Zdislavina života: zde štědře pomáhala chudým, zde nechala postavit špitál a ošetřovala nemocné, zde také dala se svým manželem vybudovat dominikánský klášter a sama se podílela na stavbě kostela. Dnes se na místě původního kostela k nebi vzrozně tyčí velkolepá barokní bazilika svatého Vavřince a svaté Zdislavy, v níž sama světice našla místo svého posledního spočinutí do doby druhého příchodu Pána Ježíše.

Svatá Zdislava k nám stále promlouvá. Je nám především příkladem věrné manželské a mateřské lásky. Takový vzor je třeba dnes, kdy se manželství rozpadájí či vůbec neuzavírají a děti se odmítají, mít stále na očích. Ale odkaz světice je daleko větší. Ukazuje nám, že je-li člověk napojen na Krista, může jeho láska stále růst a daleko přesáhnout rámec vlastní rodiny. Před křížem čerpala Zdislava sílu pro své Bohu milé činy. U Panny Marie hledala ochranu ve zkouškách a inspiraci pro své bohaté poslání. U Pána dnes svatá Zdislava spolu s Matkou Boží prosí za obnovu manželského a rodinného života v naší vlasti. A my prosíme o přimluvu je.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

EUCCHARISTIE A JEDNOTA

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Poslední večeře (13. stol.). Foto: <http://stmarysmessenger.com>

Všechna eucharistická shromáždění jsou dohromady přece jen jedno shromáždění, protože Tělo Kristovo je jen jedno, a Boží lid může být proto pouze jeden. Tak napomenutí místní obci platí všem obcím Církve jako celku: musí slavit eucharistii tak, že se všechny shromáždí k sobě, od Krista a skrze něho. Kdo neslaví eucharistii se všemi, vytváří pouze karikaturu eucharistie. Eucharistie se slaví s jediným Kristem, a proto s celou Církví, nebo se vůbec neslaví.

Kdo v eucharistii hledá jenom vlastní skupinu, kdo se v ní a skrze ni nezačlení do celé Církve a nepřekročí své vlastní, ten koná právě to, kvůli čemu jsou káráni Korinťané. Stará se jen o svou vlastní hostinu

a pohrdá Božími církvemi (1 Kor 11,21n). Když eucharistické shromáždění nejprve vyvádí ze světa do „horního příbytku“, do nitra víry, jak jsem viděli, tak je právě tento horní příbytek prostorem všeobecného setkání všech, kteří věří v Krista daleko přes všechny hranice a stává se tak místem, z něhož musí vycházet všeobecná láska, která překračuje všechny hranice: Když druzí hladoví, nemůžeme žít v blahobytu. Eucharistie je na jedné straně zcela zaměřená dovnitř a nahoru, ale pouze z hlubin nitra a shůry opravdového „Nahoře“ pak přichází síla, která překračuje hranice a mění svět.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Kolář SJ

NÁBOŽENSTVÍ DŮVĚRY A LÁSKY

Katecheze Svatého otce Benedikta XVI. na generální audienci 23. května

Svatý otec nás vyzývá, abychom se naučili okoušet ve své modlitbě krásu bytí přáteli, ba dětmi Boha, abychom Jej mohli vzývat s důvěrou a nadějí a volat k němu „Abba, Otče!“

Drazí bratři a sestry, svatý Pavel nám ukazuje, že Duch Svatý je velkým mistrem modlitby, který nás učí obracet se k Bohu důvěrným dětským výrazem: „Abba, Otče“. Tak jednal Ježíš. I v nejdramatičtější chvíli svého pozemského života nikdy neztratil důvěru v Otce a vždy jej vzýval s důvěrností milovaného Syna. Když v Getsemanech pocítil úzkost smrti, modlil se: „Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mě tento kalich! Avšak ne co já chci, ale co ty chceš“ (Mk 14,36).

Abba, Otče!

Již v počátečních krocích svého putování si Církev tuto invokaci osvojila, zvláště v modlitbě Otče náš, kdy denně říkáme: „Otče... buď vůle tvá jako v nebi, tak

i na zemi“ (Mt 6,9–10). V listech svatého Pavla ji nacházíme dvakrát. Apoštol se obrací ke Galaťanům slovy: „A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „Abba, Otče!““ (Gal 4,6) V jádru onoho zpěvu k Duchu, kterým je osmá kapitola listu Římanům, svatý Pavel praví: „Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znovu žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!““ (Řím 8,15) Křesťanství není náboženstvím strachu, nýbrž důvěry a lásky k Otci, který nás má rád. Tato dvě hutná tvrzení mluví o poslání a přijetí Ducha Svatého, daru Zmrtvýchvstalého, který z nás činí děti v Kristu, Jednorozeném Synu, a uvádí nás do synovského vztahu

k Bohu, vztahu hluboké důvěry, jakou mají děti; synovského vztahu podobného tomu Ježíšovu, třebaže odlišného co do původu a šíře. Ježíš je věčný Syn Boží, který se stal tělem, my se však stáváme dětmi v Něm: v čase, skrze víru a svátostmi křtu a biřmování. Díky těmto dvěma svátostem jsme ponořeni do Kristova velikonočního tajemství. Duch Svatý je cenným a nezbytným darem, který z nás činí děti Boží, uskutečňuje ono adoptivní dětství, ke kterému jsou povolány všechny lidské bytosti, protože Bůh, jak upřesňuje list Efesanům, nás v Kristu „vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkrvnění v lásce, ze svého svobodného rozhodnutí nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista“ (Ef 1,4).

Pravé otcovství

Dnešní člověk možná nevnímá krásu, velikost a hlubokou útěchu obsaženou ve slovu „otec“, kterým se můžeme obracet k Bohu v modlitbě, protože postava otce není dnes v každodenním životě dostatečně patrná nebo dostatečně pozitivní. Absence otce v životě dítěte představuje velký problém naší doby. Proto lze stěží pochopit v celé hloubce, co znamená, že Bůh je nám otcem. Od Ježíše samotného, z Jeho synovského vztahu s Bohem se můžeme naučit, co vlastně znamená otec a jaká je pravá povaha Otce, jenž je na nebesích. Kritici náboženství řekli, že mluvení o Bohu Otci je prý promítáním našich otců na nebesa. Pravdou je však opak: v evangeliu nám Kristus ukazuje, kdo je otec a jaký je opravdový otec, takže můžeme pravé otcovství vyušit a také se pravému otcovství učit. Připomeňme si Ježíšova slova z kázání na hoře, kde říká: „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého nebeského Otce“ (Mt 5,44–45). Právě láska Jednorozeného Syna, Ježíše, který odevzdává sebe samého na kříži, nám zjevuje pravou povahu Otce: On je Láska a také my ve své modlitbě jako děti vstupujeme do tohoto koloběhu Boží lásky, která očišťuje naše touhy, naše postoje, poznamenané uzavřeností, soběstačností a egoismem typickým pro starého člověka.

Tvé ruce mne učinily

Mohli bychom tedy říci, že v Bohu má Otcovo bytí dvě dimenze. Bůh je předně naším Otcem, protože je naším Stvořitelem. Každý z nás, každý muž a každá žena je zázrakem Božím; Bohem chtěný a Bohu osobně známý. Když se v knize Genesis říká, že lidská bytost je stvořena k obrazu Božímu (srov. 1,27), chce se tím vyjádřit právě tato skutečnost: Bůh je náš Otec, pro Něhož nejsme anonymní, neosobní bytosti, nýbrž máme jméno. Jeden výrok v Žalmech se mne vždycky dotýká, když se jej modlím: „Tvé ruce mne učinily a utvořily,“ praví Žalmista (Žl 119,73). Každý z nás může v tomto krásném obraze vyjádřit osobní vztah k Bohu: „Tvé ruce mne učinily. Ty jsi mne zamýšlel, chtěl a stvořil.“ Ani to však nestačí. Duch Kristův nás otevírá na druhou dimenzi Božího otcovství, překračující stvoření,

poněvadž Ježíš je v plném smyslu „Syn“, „téže podstaty s Otcem“, jak vyznáváme v Krédu. Tím, že se stal lidskou bytostí jako my, nás Ježíš svým vtělením, smrtí a zmrtvýchvstáním přijímá do svého lidství a bytí Syna, takže také my můžeme mít Jeho specifickou příslušnost k Bohu. Naše bytí Božích dětí nemá Ježíšovu plnost. Máme se jimi stávat stále víc v prů-

Modlitba vedená Duchem Svatým, který nám umožňuje říkat „Abba, Otče!“, nás s Kristem a v Kristu řadí do jediné obrovské mozaiky Boží rodiny, v níž má každý svoje místo i významnou roli v hluboké jednotě se všemi.

Letnice, manuskript. Foto: <http://www.bede.org>

běhu celé svojí křesťanské existence, růst v následování Krista, ve společenství s Ním, abychom navazovali stále důvěrnější vztah lásky s Bohem Otcem, který je oporou našeho života. Taková je základní skutečnost, která se před námi otevírá, když se otevíráme Duchu Svatému, který nám umožňuje obracet se k Bohu oslovením „Abba, Otče!“ S Ježíšem jsme v adopci skutečně překročili stvoření, jsme skutečně sjednoceni v Bohu, jsme dětmi novým způsobem, v nové dimenzi.

Bůh je vepsán v našich srdcích

Nyní se však chci ještě vrátit ke dvěma úryvkům ze svatého Pavla, o kterých uvažujeme v souvislosti s působením Ducha Svatého v naší modlitbě. Také tady jsou dva kroky, které si odpovídají, ale mají odlišný odstín. V listu Galatanům totiž apoštol praví, že Duch Svatý v nás volá „Abba, Otče!“, zatímco v listě Římanům říká, že my můžeme volat „Abba, Otče!“ Svatý Pavel nám dává pochopit, že křesťanská modlitba nikdy není a nenastává jednosměrně od nás k Bohu, není pouze „naším úkonem“, nýbrž výrazem vzájemného vztahu, ve kterém Bůh jedná jako první. Duch Svatý volá v nás a my můžeme volat, protože podnět přichází z Ducha Svatého. Nemohli bychom se modlit, kdyby nebyla v hloubi našeho srdce touha po Bohu, bytí dětí Božích. Od samotného počátku své existence homo sapiens vždy hledal Boha, snažil se s Bohem mluvit, protože Bůh vepsal Sebe samého do našich srdcí. První iniciativa tedy vzešla od Boha a křtem v nás opět působí Bůh. Prvním iniciátorem modlitby je Duch Svatý, abychom potom mohli skutečně mluvit s Bohem a říkat „Abba, Otče!“ Jeho přítomnost tedy otevírá naši modlitbu a náš život, otevírá horizonty Trojice a Církve.

Kdo mluví s Bohem, není sám

Kromě toho chápeme – a to je druhý bod –, že modlitba Kristova Ducha v nás a naše modlitba v Něm, není jenom úkonem individuálním, nýbrž náleží celé Církvi. V modlitbě se naše srdce otevírá, vstupujeme do společenství nejenom s Bohem, nýbrž se všemi Božími dětmi, protože jsme jedno. Když se obracíme k Otci v komnatě svého nitra, mlčky a v usebranosti, nejsme nikdy sami. Kdo mluví s Bohem, není sám. Jsme součástí rozsáhlé modlitby Církve, velké symfonie, kterou ustavičně vznáší k Bohu křesťanské společenství roztroušené v každé části země. Hudebníci a nástroje se jistě liší, což je znakem bohatství, ale melodie chvály je jediná a harmonická. Proto po každé, když voláme „Abba, Otče!“, je naše modlitba nesena Církvi, společenstvím všech modlících se lidí, a naše modlitba je modlitbou Církve. Odráží se to také v bohatství charismat, služeb a poslání, které v tomto společenství konáme. Svatý Pavel

píše křesťanům do Korintu: „Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí“ (1 Kor 12,4–6). Modlitba vedená Duchem Svatým, který nám umožňuje říkat „Abba, Otče!“, nás s Kristem a v Kristu řadí do jediné obrovské mozaiky Boží rodiny, v níž má každý svoje místo i významnou roli v hluboké jednotě se všemi.

Poslední poznámka: učme se volat „Abba, Otče!“ také spolu s Marií, Matkou Božího Syna. Naplnění času, o kterém mluví svatý Pavel v listě Galaťanům (srov. 4,4), nastává ve chvíli Mariina přítakání, jejího plného přilnutí k Boží vůli: „Hle, jsem služebnice Páně“ (Lk 1,38).

Drazí bratři a sestry, naučme se okoušet ve své modlitbě krásu bytí přáteli, ba dětmi Boha, abychom Jej mohli vzývat s důvěrou a nadějí, které chová dítě

ke svým rodičům, kteří jej mají rádi. Odemkneme svoji modlitbu k působení Ducha Svatého, aby v nás volal k Bohu: „Abba, Otče!“ a aby naše modlitba změnila, ustavičně obracela naše smýšlení i naše jednání a stále více je připodobňovala tomu, které je vlastní Jednoroznému Synu, Ježíši Kristu.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

TAK TEDY VÁLKA

Jsme Církvi bojující a patříme k družině Vítěze

Poslední dny přinesly papežovi bolestné chvíle. Do veřejného oběhu pronikly další důvěrné dokumenty, přímo z jeho stolu. Tentokrát už nejde o ojedinělé texty, jak tomu bylo před několika měsíci, nýbrž o celou jejich sbírku, vydanou v podobě více než třísetstránkové knihy. Dokumenty různé povahy, od čísla papežského konta v bance, přes šifrované depeše z nunciatur, až po soukromé dopisy. Ocitly se mezi nimi i velmi čerstvé dokumenty, vzniklé před několika týdny. Aby bylo zřejmé, že úniky dokumentů trvají a že Benedikt XVI. nadále zůstává bezmocný. Má vedle sebe, v nejbližším okruhu, někoho, kdo mu chce škodit a ukázat celému světu, že nad ním má moc. Koho? Jednoho člověka, nebo možná celou skupinu s podobnou orientací a stejnými cíli? Zkoumáním kauzy se zabývá kardinálská komise.

Lidé z nejbližšího papežova okruhu říkají, že je celou záležitostí hluboce otřesen. Ale otřeseni jsou i obyčejní věřící. Jak chápat ten bezostyšný útok na papežovu osobu, ten stále pokračující útok?

V pondělí 21. května se Benedikt XVI. setkal se všemi kardinály žijícími v Římě. Pozval je na oběd, aby jim poděkoval za přání, která mu zaslali u příležitosti nedávných narozenin a výročí pontifikátu. Není obtížné představit si, že atmosféra mohla být těžká – podobná té, jaká panovala v prvních chvílích Poslední večeře, poznamenané vědomím, že mezi námi může být zrádce.

Benedikt XVI. rozčísl chmurné myšlenky krátkou promluvou. S velkým vnitřním poklidem přiznal, že v životě prošel jak krásnými chvílemi, tak i temnými nocemi. Zároveň potvrdil plnou

Vítězný Kristus. Foto: southernfriedcatholicism.com

Jsme svědky nevidaného útoku na papeže. Stará křesťanská zkušenost říká, že se chystá něco dobrého, když zlý tak vyšiluje.

důvěru ke svým bratřím kardinálům. Nazval je svými přáteli. Lapidárními slovy také vysvětlil, jak vnímá aktuální události. Zlo si chce podmanit svět, řekl. Využívá při tom různých metod, někdy velmi krutých, ale jindy také předstírá

dobro. Naším úkolem je vstoupit do boje s tímto zlem. Jsme Církvi bojující. Pán přemohl svět a my jsme v Jeho vítězné družině – ujišťoval Benedikt XVI.

Papežská slova jistě povzbuzují na duchu. Neumenšují závažnost problému, nýbrž odhalují jeho pravou povahu. Staletá zkušenost víry napovídá, že v Církvi se děje něco dobrého, když zlý tak otevřeně útočí. Už několik let dochází k nárůstu pronásledování křesťanů pro víru. Nyní došlo na samotného papeže. Nevíme, co lze ještě očekávat. Doba je kritická. Jsme Církvi bojující a patříme k družině Vítěze. A zlý se neovládá. Je to kvůli Roku víry a s ním spojenou novou evangelizací? Zlý jistě utrpí ztráty. Papež se k tomu připravuje velmi důsledně. Ve čtvrtek 24. května o tom mluvil s italskými biskupy. Novou evangelizaci nelze zařadit žádnou novou formulí nebo strategií, přesvědčoval. Už jednou na tom ztroskotala pokoncilní generace. Cílem koncilu mělo být efektivnější předávání víry, ve skutečnosti došlo k opaku. Kostely se vyprazdňují, Bůh není lépe poznáván, stává se velkým Neznámým. Jedinou možnou cestou nové evangelizace je obrácení a návrat k víře, učil papež.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

UČITELKA CÍRKVE

Svatá Kateřina Sienská

Svatá Kateřina Sienská inspirovala své současníky, ale i celé následující generace svým mystickým životem, mnohostrannou veřejnou aktivitou a především svým komplexním učením.

Svatá Kateřina, čtyřicetiletá z pětadvaceti dětí sienského barvíře Jacoppa Benincasy, fascinovala nejen své současníky, ale také celé následující generace. Mezi nimi i mnohé světce – svatá Kateřina dei Ricci přijala její jméno, svatá Růžena ji měla za vzor, inspirovala se jí svatá Terezie od Ježíše, psal o ní svatý František Saleský. Její osobnost skýtá takové bohatství, že ji můžeme legitimně nahlížet z vícera zásadních perspektiv. Mnozí ji vidí jako odvážnou ženu, která přivedla papeže z Avignonu, jiní zdůrazňují její zásluhy pro sjednocení Itálie, jíž je ostatně patronkou. Přitahuje jako mystička, mnozí ji přijímají za inspirátorku svého duchovního života. Rád bych nabídl čtenářům ještě další pohled, pohled teologa.

Učitelka slovem i životem

Jedna z Kateřininych výjimečností objektivně spočívá ve skutečnosti, že patří mezi pouhé tři ženy prohlášené za Učitelky církve. A právě tento aspekt její osobnosti mne velice oslovuje.

Někdy se říká, že Kateřina nebyla teoložka. Souhlasím s tím v tom smyslu, že nebyla teoložka, protože byla víc než teoložka. Byla a zůstává právě učitelkou. Učitelkou pravdy, učitelkou slovem i životem. Můžeme u ní pozorovat nevšední jednotu mezi hlubokým mystickým životem, mnohostrannou veřejnou aktivitou a jejím komplexním učením. Komplexní zde znamená to, že zabírá integrálně všechny aspekty teologie: jak dogmatiku, spiritualitu i morálku. A činí tak naprosto přirozeně a organicky. Křesťanský život je pro svatou Kateřinu naprosto zásadně zakotven v božském životě Nejsvětější Trojice a její kontemplaci. Z ní vychází a v ní opět ústí. To vynikne zvláště, když ji porovnáme s ostatními církevními učitelkami, svatou Terezií od Dítěte Ježí-

še: zatímco ony se soustředí na duchovní život jednotlivce a jeho jednotlivé etapy líčí především z antropologické perspektivy, svatá Kateřina situuje své učení o duchovním životě jednotlivce do širší perspektivy nauky o Trojici a spáse.

Trinitární perspektiva

Jak specifikovat doktrínu, již nám svatá Kateřina nabízí? Především jde o nauku důsledně trinitární, kde posláním Syna a Ducha je přivést věřícího k Otci. Kateřině tak nelze vyčíst ani to, co bývá někdy vytýkáno ortodoxními, totiž opominání Svatého Ducha, ani velký problém západní teologie, který Karl Rahner spatřoval v nedocnění trinitárního rozměru víry. Kateřinina nauka netrpí ani absolutním kristocentriem: Kristus je u ní vždy cestou (Kateřina o něm mluví často jako

o mostu) k Otci, nikoli posledním cílem o sobě. Tolik tedy k základní charakteristice kateřinské nauky. Pokusme se nyní ukázat, jakými vlastními rysy se vyznačuje.

Milující Bůh

„Všechno pochází z lásky, vše je zaměřeno na spásu člověka, Bůh nedělá nic, co by nevedlo k tomuto cíli,“ můžeme číst v jednom ze tří míst, kde *Katechismus katolické církve* svatou Kateřinu cituje (KKC 313). Tento citát opravdu výborně vystihuje vůdčí myšlenku Kateřinina učení. Boha nahlíží jako svrchovanou Prozřetelnost, která nemůže než milovat a která chce pro každého člověka dobro víc, než on sám si dokáže vůbec přát. To jistě patří k pokladu křesťanské víry, ale Kateřina dokázala tento bod nebývalým způsobem podtrhnout, zdůraznit a roz-

Giovanni di Paolo: Svatá Kateřina diktuje Dialog (1447–1449). Foto: Wikipedia

vinout, což vůbec nebylo samozřejmé. Uvažme, kolik křesťanů uvažuje primárně v kategoriích „trest-odplata-zásluha“ a představuje si Boha, jako by záłudně čekal na nějakou „chybu“ člověka, jen aby ho mohl poslat do pekla. Kateřina nám naopak nadšeně líčí Boha, jenž líčí důmyslné „pasti“ a „léčky“, jen aby všechny lidi přivedl k sobě, do věčné blaženosti. Jediný kdo si škodí, je člověk sám. Sluší se lehce připomenout, v jaké situaci se Kateřina odvažuje hlásat své poselství: v atmosféře celkové rozkladu a zkázy, kdy se Evropa přetěžce vzpamatovává z morové pandemie, krvácí v neustálých válkách (ať už v Itálii, či v té staleté) a trpí avignonským vyhnáním papežů.

Kristovo mystické tělo

Další z výjimečných rysů Kateřininy nauky nacházíme v její ekleziologii. V době, kdy se o Církvi mluví především jazykem právníků, ba politiků, dokáže Kateřina rozlišit svým zrakem světice mnohem hlubší realitu, totiž Kristovo mystické tělo. Ba co víc, dokáže tuto realitu velmi sugestivně líčit a spekulativně promýšlet. Jsme spaseni Kristem v jeho těle. To znamená, že ke spáse nás vede jednak hojně přijímání jeho Eucharistického těla, jednak příslušnost k jeho tělu mystickému.

Právě zde mistrně propojuje dogmatický a spirituální pohled, když líčí duchovní život jako bytostně ekleziální. Jak jen se tím liší od hlasatelů hesla „Bůh/Ježíš ano, Církev ne!“ Cím intenzivněji prožívala své mystické spojení s Bohem, tím víc a hlouběji prožívala své spojení s Církví. A opět: děje se tak v situaci, jež všemožně nahrává pravému opaku. Církev

**Všechno pochází z lásky,
vše je zaměřeno na spásu
člověka, Bůh nedělá nic, co
by nevedlo k tomuto cíli.**

je sužována korupcí, zesvětštěním kléru, nekázní a skandálními chováními mnohých ze svých nejvyšších představitelů a vše „korunuje“ avignonské zajetí papeže, z něhož se jej Kateřina snaží ze všech sil vymanit.

Jedině Krev dává život

Konečně tím určitě nejoriginálnějším přínosem Kateřininy nauky je Krev. Ta je v jejím díle – ať už v *Dialogu*, či jejích listech, všudypřítomná a zároveň ho svým způsobem rekapituluje. Právě v jednom z listů svému zpovědníku a blízkému

příteli, blahoslavenému Raymundovi della Vigne, Kateřina píše: „Jedině Krev dává život.“ Jde o Krev Kristem prolitou za naši spásu, Krev, kterou přijímají křesťané ve svátosti Eucharistie, Krev, která proudí v žilách Církve a dává jí tak jednotu, a konečně i Krev, která omývá i nevěřící, aby do ní mohli vstoupit. Krev nejlépe ukazuje Kristovu nesmírnou (Kateřina ji neváhá nazvat „šílenou“) lásku k lidstvu, které jí přišel vykoupit. Lásku, která jediná byla schopna jej udržet na kříži. Kateřina prožila svůj krátký život hnána a stravována stejnou láskou. Mnoho vytrpěla pro Církev, pro niž toužila položit život. Život, jenž završila v Římě, kam přišla podpořit papeže Urbana VI. ve chvíli, kdy vypuká vůbec nejhorší pohroma Církve: velké západní schizma. Na jeho překonání bude Kateřina pracovat z nebeských výšin modlitbou, kterou už za svého života podporovala zkroutěná, vyprošovala obrácení zatvrzelým a dodávala odvahy sklíčeným.

*fr. Ludvík Grundman OP
(Mezitimulky redakce)*

*P. Ludvík Grundman OP,
farní vikář ŘKF u kostela
sv. Jiljí v Praze*

KRIZE DNEŠNÍHO SVĚTA A STAVBA BABYLONSKÉ VĚŽE

Mons. Andreas Laun, jeden z nejvýznamnějších rakouských morálních teologů, se zamýšlí nad krizí Církve a společnosti, hledá její kořeny a prostředky k jejímu překonání.

Je katolická církev v krizi? Gregor von Henckel-Donnersmarck, emeritní opat kláštera Heiligenkreuz, namítá: „Církev není v krizi, v krizi je Evropská unie! Tento světadíl z největší části ztratil svou duchovní páteř, nezná už žádnou morálku a už před 40 lety zahájil vražednou genocidu na vlastním lidu: chování k nenarozeným lidem, znejistění a diskriminace manželství mají zřetelné dopady

na vývoj obyvatelstva. Demografové říkají, že v sedmi až jedenácti generacích tu už dnešní Evropané nebudou a v Evropě budou žít lidé, kteří nebudou potomky dnešních Evropanů.“ Podobně hovoří kardinál Schönborn: „Evropa řekla v posledních 40 letech třikrát NE ke své vlastní budoucnosti“ – svým ANO k antikoncepci, k potratu, k manželství homosexuálů. Opat Gregor pokračuje: „Evropa

sama trpí tou nejtěžší krizí – a ukazuje prstem na Církev!“ Dalo by se také říci: Evropa chce vybudovat novou „babylonskou věž“, chce být „státem lidí bez Boha“, bez Boha při svém plánování, bez Božího požehnání při stavbě, bez Boha jako spoluobyvatele! Bůh nemá v nové Evropě co pohledávat, ani jako turista, ani jako azylant, a tak platí jako dosud nikdy: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho

nepřijali“ (Jan 1,11). Pravdu má prorok Habakuk, když říká: „Za boha mají vlastní sílu“ (Hab 1,11); obětují svým vlastním schopnostem a svému bohatství.

V tomto „novém, krásném světě“ neexistuje právo od Boha ani právo pro Boha, lidé sami určují, co je dobré a co zlé (srov. Iz 5,20), dokonce chtějí – pomocí ideologie genderu – přepólovat božský řád rodiny, mužskost a ženskost, v lidský řád. K tomu se pojí tendence „zestátnit“ děti pomocí jeslí a politicky korektní výchovy ve školce a ve škole! Lidé chtějí být „jako Bůh“, věří ve vlastní velikost a v možnost rozšiřovat každou hranici svobody, porazit „strom poznání“ dobrého a zlého, aby byli naprosto svobodní.

„Srdcem dramatu“ přehnané svobody je ztráta Boha, jak napsal papež Jan Pavel II. (*Evangelium vitae*, 21), když naléhavě varoval před následky! Tak jako všem snahám člověka svrhnout Boha, i tomuto povstání se Bůh směje (Žl 2,4). Silám zla se však vždy znovu daří Církev nejen pronásledovat, ale i zavléct do ní omyly, jež vedou lidi k neposlušnosti a mnohé činí slepými k nezničitelnosti Boží v Církvi.

Proto je to, co se dnes nazývá krizí Církve, především krizí víry, krizí neposlušnosti, krizí opomíjení a nepřijetí Božích darů. Zřetelné je to v různých iniciativách, které se shodují v tom, že Církev „musí být jiná“, a že oni vědí jak: musí mít jinou morálku, musí odstranit celibát a být strukturována jinak.

Jmenujme hnutí „My jsme Církev“ (1995), „Laickou iniciativu“ (2009), „Memorandum některých teologů“ (2011), a „Výzvu k neposlušnosti“ (2011). Společným jmenovatelem je: „My jsme Církev“, je to „naše Církev“. Vedle „naší Církve“ existuje ještě „Církev biskupů“.

Je pochopitelné, že se odtud rozvinulo jakési „neoficiální rozštěpení Církve“ a začalo „vnitrocírkevní pronásledování křesťanů“, v jehož průběhu byli mnozí katolíci vytěsněni, v případě kněží přímo vyhnáni.

Krise víry

Už řadu let prosazují mnozí křesťané v určitých otázkách své „vlastní mínění“ před vírou Církve. Tento nesouhlas ospravedlňují odvoláním na své svědomí, a na „svobodu svědomí“, kterou přece učí i Koncil! Nepostřehnou však, že zaměňu-

jí katolickou nauku o „svobodě svědomí“ se „svobodou od svědomí“, kterou Církev odsuzuje. Základem tohoto zmatku je reakce mnoha biskupů na odmítnutí antikoncepce za papeže Pavla VI.: poté, co papež v roce 1968 uveřejnil encykliku *Humanae vitae*, proběhla celým světem vlna protestů jako jakési duchovní tsunami. Aby uklidnila situaci, vydala řada biskupských konferencí dvojznačná

Babylonská věž, Bedfordská kniha hodinek (1423)
Foto: <http://freechristimages.org>

Krise Církve je především krizí víry, krizí neposlušnosti, krizí opomíjení a nepřijetí Božích darů.

prohlášení, jež mnohé katolíky dovedla k přesvědčení, že nemůže-li je Církev o své nauce přesvědčit, platí v případě konfliktu úsudek vlastního svědomí a právo na vlastní názor. V důsledku toho se dodnes ve výuce náboženství, na teologických školách i v kázáních na jedné straně nauka Církve odsouvá, kritizuje nebo vynechává, na druhé straně se předkládají vlastní „mínění“ a „interpretace“. Příkladem je habaděj. Učitel náboženství řekne: „O eschatologii, tedy o nebi, očistci a pekle nemluví, protože nikdo neví, jak to ve skutečnosti je.“ Farář řekne: „Očistec? Ten nepotřebuju!“ Karl Rahner si kdysi stěžoval, že ve zvěstování existu-

jí „zapomenuté pravdy“ – dnes už často nejsou zapomenuté, ale vědomě zamlčené a otevřeně popírané: a to platí i o ústředních pravdách, jako je zmrtnýchvstání a eucharistie, a v mravních otázkách to není o nic lepší! Učitelství úřad Církve se nechápe jako učitel pravdy, ale jako diskusní partner, jehož autorita stojí a padá s jeho argumenty. Takové chápání už nemá samozřejmě nic společného s naukou katechismu, že Ježíš dává – „kvůli čistotě víry“ – své Církvi podíl na „své vlastní neomylnosti“ (KKC 889). Učitel náboženství pak může na dětech požadovat, aby si napsaly „své vlastní osobní vyznání víry“ a tím nahradily Krédo Církve!

Krise morálky

Mnoho dnešních katolíků nejen že používá hormonální a bariérovou antikoncepci, ale jsou přesvědčeni, že je to jejich svaté právo! Podobně se žijí a pokládají za legitimní i jiné odchylky od morálky Církve, zvláště v oblasti 5. a 6. přikázání. Totéž platí pro katolickou sociální nauku: Už před lety se mnozí teologové vzdali nauky o přirozeném právu a tím uvolnili cestu k diktatuře relativismu a k vládě právního pozitivismu – což jsou dvě mylné nauky, jež Benedikt XVI. pranýřuje stejně neúnavně jako jeho předchůdce. Naposledy ve své berlínské řeči v Bundestagu (2011) vysvětlil papež, že přirozené právo je základem právního státu.

Legalizace potratu je jen jeden, zato markantní příklad. Při projednávání zákona o volném přístupu k potratům katolíci ještě bojovali, dnes už protestují jen malé skupiny. Většina obyvatel už nechce, aby bylo ženám toto „právo“ odebráno a pokládá to za nemožné.

Dalším příkladem ideologických zásahů do katolického světa je program „gender-mainstreaming“, který prosazuje Evropská unie. I katolíci často používají termín „gender“, protože si neuvědomují, co se jím míní: jako by se Bůh dopustil nespravedlnosti, když stvořil člověka jako muže a ženu, aniž by nechal na něm, jakou „sexuální orientaci“ si vybere!

Krise liturgie

Abych předem vyloučil nedorozumění, upozorňuji, že tu nebude řeč o známých diskusích stran řádného a mimořádného

ritu, o přijímání do úst nebo na ruku, o „za všechny“ nebo „za mnohé“. Mám na mysli spíše vnitřní postoj, s nímž se slaví mše svatá. Přitom se jedná o nitro spoluúčastníků, o vnější formu jen do té míry, dokud se vnitřní stává více nebo méně viditelným.

Nejhorším nešvarem je, když kněz a obec – navzdory ústním prohlášením – neslaví smrt a zmrtvýchvstání Kristovo, ale sami sebe. O Bohu a jeho Synu Ježíši padne zmínka, nejsou ale vlastním tématem. Symptodem takových „mší“ je například nahrazení čtení nebiblickými texty nebo uspořádání mše ve stylu disco, jak se to občas dělá „pro mládež“.

Trochu lepší, ale pořád nedobré je, když ve středu dění stojí obec a Ježíš Kristus je takřikajíc něco jako čestný host. V přímluvách se mu radí a sděluje, jaká přání by měl obci splnit, a vůbec, co by Bůh měl dělat a chtít. Ve čteních se dostane ke slovu, ale o čem pak bude mluvit farář, je otevřená otázka.

Třetí, skutečně katolické slavení eucharistie se od předchozích dvou podstatně liší. V něm si jsou lidé vědomi – a podle toho se chovají –, že Bůh je hostitelem (Mt 22,2; Iz 25,6). Vlastním důvodem oslavy je Ježíš, jeho vykupitelská smrt, jeho zmrtvýchvstání, jeho druhý příchod a „hostina Beránkova“.

Přiřadit jednotlivé, konkrétní mše tomuto rozdělení je často nemožné, a často je to tak, že tatáž mše je v srdci jednoho člověka sebeoslavou, a v srdcích jiných je hostinou Boží. Přesto jsou rozdíly patrné i navenek. Především ve způsobu, jak kněz se svou asistencí mši slaví. Dále je to zřetelné v „řádu mše“: správná mše je pouze ta, kdy se poslušně vykonává její předem daný řád.

Zvláště zlé je, když se nedbá církevních pravidel při rozdávaní svatého přijímání. Svaté přijímání má člověk přijmout, ne si ho sám brát, natož aby si je sám namácel do kalicha. Děje-li se to, jsou obvykle vidět na podlaze kapky krve Páně.

Původ krize a její léčba

Církev už prošla mnoha krizemi: jejich příčiny byly téměř vždycky tytéž, a to platí i o léčebných prostředcích. Na jedné straně tu byla svévole v otázkách víry, ať už jako laxnost nebo přehnaná rigidnost

v přístupu k Božím příkázáním, svévole v liturgii. Na druhé straně uveďme Biblii a svatost jako prostředek reformy: obrácení, poslušnost ve víře i v jednání, věrnost Církvi, znovuobjevování její struktury tak, jak ji chtěl Bůh.

Řeč a mlčení strážců

Nejen biskupům, ale především jim je svěřen úřad strážců, jak to líčí Ezechiel: „Synu člověka! Ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeněš je mým jménem...“ (Ez 3,17n). Varovali pastýři před krizí a během krize? Nebo pro

Foto: <http://www.bl.uk>

Ke zvládnutí krize jsou zapotřebí duchovní zbraně: modlitba, osobní obrácení, odvážná vize, rozhodné jednání a péče o přiměřené slavení eucharistie.

mnohé z nich platí tvrdé slovo Izaiášovo: „Ti, kdo jsou na strážci, jsou slepí, nikdo z nich nic neví...“ (Iz 56,10) A u Řehoře Velikého čteme: „Hleď, svět je plný kněží, ale na Božích žních najdete jen velice málo dělníků. Kněžskou službu jsme sice přijali, ale práci, která k ní patří, neděláme.“ (Hom. 17) Je samozřejmě pravda, že vždy byli i dobří strážci, biskupové i laici, ale je také pravda, že o biskupech a laicích platí: mnozí, velmi mnozí mlčeli, příliš často a příliš dlouho. Jistěže by bylo nespravedlivé nevzpomenout na různé motivy tohoto mlčení: bezmoc, neznanost, někdy vychytralost a nedostatek příležitosti. Což ale neplatí v mnoha přípa-

dech i slovo Oty Habsburského ke všem, kdo nesou odpovědnost: „Teprve až se podaří zvítězit nad smrtelným hříchem naší doby, totiž zbabělostí, může nastoupit nový začátek.“ To, co dnes potřebujeme, jsou strážci a pastýři Církve, kteří poznají ideologie a vlky, mají odvahu se jim postavit, hájit ovce a tak jim dát orientaci. Vzorem zde musí být svatý Basil: Když mu císařský prefekt řekl, že dosud nikdy nezažil, aby s ním někdo mluvil tak upřímně, Basil mu odvětil: „Asi ses ještě nikdy nesešel s biskupem!“

Aktivita a pasivita pastýřů

Biskupové jsou pastýři. Jejich úkolem je pást ovce, ale také bránit je před vlky. Přeloženo do dnešní řeči: Biskupové musejí dělat to, co tak naléhavě požaduje papež Benedikt XVI.: Musejí se starat, aby se všude na všech úrovních hlásala nauka Církve podle katechismu (Kardinal W. Levada, *Notmit pastoralen Hinweisen zum Jahr des Glaubens*). Jak důležité je toto papežské napomenutí, ví každý, kdo četl v posledních desetiletích „katolické“ náboženské knihy nebo jejich kritickou dokumentaci. K tomu je třeba připomenout: Každá autorita, která se neuplatňuje, se ztrácí, a pastýři nemají právo ji nechat ztratit, když jim byla uložena!

Papež Benedikt na konci kněžského roku 2011 řekl: „Neohroženost, odvaha k odporu proti momentálním proudům zásadně patří k úkolu pastýřů.“ A dále řekl: „Pastýř potřebuje hůl proti divokým zvířatům, jež by mohla vniknout do stáda: proti lupičům, kteří hledají kořist. Vedle hole potřebuje prut, který udržuje stádo pohromadě a pomáhá mu projít obtížnými úseky cesty. To obojí patří ke službě Církve, ke kněžské službě. I Církev musí využívat pastýřský prut, jímž brání víru před falšovatelí, jímž brání víru proti svodům. Právě použití prutu může být službou lásky.“

Spolupráce a nebezpečí delegování

Bylo dobré, že Církev už od poloviny minulého století vyzývala nejen kněze a jáhny, ale i laiky ke spolupráci a přejímání odpovědnosti v Církvi. Toto pozitivní hodnocení nemíním oslabovat, je ale jasné, že všechny nové struktury v sobě skrývají i možnost chybného vý-

voje. Typické nebezpečí je, že laici si přisvojují více moci, než se předpokládalo, a biskupové (a faráři) delegují více odpovědnosti, než je smysluplné a dobré. Věcně vzato jde o to, že mnozí biskupové jsou závislí na grémiích, která oni sami ustanovili. Přitom podléhají pokušení si v tomto oslabení vlastních pravomocí libovat. A naopak, členové mnoha grémií se chovají, jako by biskup směl nanejvýše

radit nebo podotýkat, ne ale rozhodovat a mít poslední slovo. K reformě musí patřit jasně vymezené vztahy mezi biskupem a jeho grémií, aby biskup v rozsahu své kompetence mohl rozhodovat, aniž by se musel obávat vzpoury, protestů nebo nadávek.

Ke zvládnutí této krize jsou zapotřebí duchovní zbraně: modlitba, osobní obřadění, odvážná vize, rozhodné jednání

a péče o přiměřené slavení eucharistie, jako účast na královské svatbě, k níž jsou věřící zváni.

*Mons. Andreas Laun OSFS
Přeložila Michaela Freiová*

*Mons. Andreas Laun OSFS,
světící biskup salcburský*

HRDINOVÉ?!

Recenze filmu Mstitelé

*The Avengers, USA 2012, 142 min., Režie: Joss Whedon, Hudba: Alan Silvestri
Obsazení: Robert Downey Jr., Jeremy Renner, Scarlett Johansson, Chris Evans, Chris Hemsworth, Samuel L. Jackson, Mark Ruffalo, Clark Gregg, Gwyneth Paltrow a další*

Když se řekne hrdinové, většina z nás asi pomyslí na lidi, jejichž schopnosti se příliš neliší od těch našich, ale kteří vynikají svými morálními kvalitami. Ovšem původnější význam, který nalézáme v báchkách, pověstech a legendách, je spíše opačný. Hrdinové v nich oplývají naprosto mimořádnými vlastnostmi, ale jejich morální úroveň dosahuje průměru, a možná ani to ne. A přesně to je případ skupiny Avengers – komiksových superhrdinů, kteří mají za úkol zachránit svět. A poněvadž jde o úkol převyšující ty běžné, musí si i oni nejen sáhnout na dno svých supersil, nýbrž také překonat svou běžnou morální laťku. Platí to pro všechny: sebestředného Ironmana, lehce obstarožního Kapitána Ameriku, Černou vdovu tíženou temnou minulostí, věčně našťavného profesora Bannera, který se občas mění v Hulka, kladivouna Thora i zázračného lučištníka Hawkeye. Žádný z nich se neobtěžuje nám předstírat, že snad máme do činění s obyčejnými lidmi. Tak Ironman na rozhořčenou Kapitánovu otázku: „Odděláš to plechové brnění, a co zbyde?“ samolibě odpovídá: „Miliardář, génius, playboy a filantrop!“ Máme před sebou superhrdiny a všichni to vědí, netřeba to nijak zdůvodňovat ani vysvětlovat. Tím se dotýkáme asi hlavní vlastnosti filmu: jeho příjemné přímočarosti.

Ta se projevuje na všech rovinách a působí, že neprožíváme onen nepat-

řičný pocit násilnosti, kterým někdy trpí tento typ filmů. Naopak: superhrdinové si všechno musí „odpracovat“, nesetkáme se se scénou typu „lusknu prstem, všichni nepřátelé zmizí“; lidstvo není líčeno ani idylicky ani násilně kriticky, tajná služba, jež je dává dohromady, se chová docela přesvědčivě: neváhá lhát dokonce ani svým superhrdinům, ale přeci jen se poctivě snaží, aby Země nepadla za obětí mimozemským hordám.

Tvůrcům se podařilo zachovat filmu potřebný nadhled, díky němuž jejich dílo nepůsobí křečovitě a tváří se právě tak vážně, jak se sluší, ale ani o chloupěk víc. A tak Ironman napomíná svářící se polobohy: „Nedeklamujte mi tady jako ze Shakespeara“ a svého kolegu pobízí: „Tak pojď se mnou, ty Legolasi!“ Snad jen nevyrovnanost hlavních hrdinů můžeme považovat za opravdovou slabinu filmu. Zatímco vynikající Ironman v podání osvědčeného Roberta Downeye Jr. se skvěle doplňuje s prkenně idealistickým Kapitánem Amerikou Chrise Evanse, a Scarlett Johansson podává solidní a uměřený výkon podobně jako Thor Chrise Hemswortha, poslední dva superhrdinové trochu pokulhávají: nejen nevýrazný Jeremy Renner jako Hawkeye, ale i Mark Ruffalo, jehož proměny v Hulka se nám moc nechce věřit. Nelze než litovat, že tuto roli neztvárnil Edward Norton, který hrál Hulka původně

a patří přeci jen do jiné herecké ligy než Ruffalo. Jinak však nelze než žasnout, jak koherentně se podařilo tvůrcům dát dohromady herce, kteří už své role ztvárnili dříve, což pomáhá vytvořit v divákovy onen životně důležitý pocit důvěrné sounáležitosti s hrdinou (na čemž mají zásluhu i vynikající Clark Gregg a také Gwyneth Paltrow, která velkoryse přijala svou tradiční roli, přestože na plátně dostane jen minimum prostoru).

Přímocí se projevuje i v morální ose. Polobůh Lori Zemi vlastně nechce úplně zničit, jen přimět její obyvatele, aby ho přijali za vládce a bezmezně se mu klaněli. A právě s tím narazí. Avengers odmítají nejen vlastní sebezbožštění (tím, že nám nezastřeně odhalují své neřesti), ale i to cizí, a falešného boha rázně svrhnu z piedestalu. Kapitán Amerika to explicitně vysloví, když na varování „Pozor, jsou to dva bohové“ odhodlaně odvěti: „Bůh je jen jeden, a takhle rozhodně nevypadá.“ A podpoří ho i Hulk, když na výzvu k „pokleknutí před bohem“ odpoví pořádnou nakládačkou završenou slovy: „Nákej slabej bůh.“

Pokud chcete vědět, co přesně znamená slovo „blockbuster“, neheďte ve slovníku cizích slov, zajděte raději na Avengers. Nejen proto, že uvidíte typický blockbuster, ale především proto, že uvidíte vynikající blockbuster.

fr. Ludvík Grundman OP

VÝZNAM SKAUTSKÉHO SLIBU

V úterý 26. dubna 2011 proběhla v Praze konference „Význam skautského slibu“ a vyšel k ní stejnojmenný sborník. Proč by měla zajímat někoho jiného než skauty, kteří chtějí vychovávat děti a mladou generaci?

O tom, co jsou skauti, ví kde kdo, ale že skautské hnutí má něco společného s vírou v Boha, ví v České republice asi jen hrstka zasvěcených. A málokdo ví, že tradiční slib, všude jinde než u nás, je ve znění „slibuji Bohu a králi“ nebo „slibuji Bohu a vlasti“.

Význam a smysl slibu

U nás se už od počátku slibovalo „na svou čest“, současná největší organizace Junák přijala do slibu věrnost „nejvyšší Pravdě a Lásce“, a to stejně jen na nátlak světové skautské organizace. Ale jsou tu jiné, malé organizace, jejichž přístup je odlišný, u nich je zpravidla jednoznačné přitakání tzv. „prvnímu principu“ důležité. Nejde „jen“ o to, aby se Bůh dostal do slibu, to by samo o sobě byl jen formální krok. Považujeme za podstatné, že se o významu a hlavně smyslu slibu začíná mluvit – a nikoli jen v jedné organizaci, ale prakticky mezi všemi skautskými organizacemi, které navzájem dělí např. právě názory na to, zda má být slibováno Bohu, ale především to, zda má být skautská organizace organizací masovou, a nebo výběrovou. To je také klíčové téma, i když se to může někomu zdát podivné. Když byla po druhé světové válce naše skautská organizace vylučována z mezinárodního svazu, byl argument, že se stala organizací masovou, stejně významný, jako že byla pod kontrolou státu.

Skauting tak, jak byl založen, je organizací výběrovou, je jen pro ty, kdo splní náročné podmínky, které spočívají v přijetí řady zásad a praktik, mimo jiné vyjádřených ve skautském slibu a skautském zákonu. Skautské zákony nikdo nemůže vynucovat nějakým silovým aparátem – ale kdo je nepřijme dobrovolně, neměl by být skautem. A tyto zákony nejsou koncipovány jako standardní podmínky, je-

Skautský slib. Foto: archiv fr. Pia Oláha OP

Každý nalézá své dobro přijetím plánu, který s ním Bůh má. V tomto plánu nachází svou pravdu a přijetím takového pravdy se stává svobodným.

jichž splnění či nesplnění se dá prokázat na základě nějakého testu nebo znaleckého posudku. Souvisí přímo s morálkou a vírou ve věci, které nás přesahují.

Nástroj výchovy a sebevýchovy

Desatero je sestaveno z pozitivních příkazů – od víry v jednoho Boha a všeho, co s tím souvisí, až po příkaz ctít rodiče, ale vše podstatné je formulováno negativně – ve smyslu nebudeš poškozovat svého bližního a nebudeš dychtit po tom, co ti nepřísluší. Tak je člověku v jednání s druhými otevřen široký prostor svobody, prostor k tomu, aby se ptal na to, jak

má jednat, aby se musel tázat, vykládat danou situaci, vybírat mezi řešeními, která nejsou jednoznačná. Skautský zákon je právě v této oblasti formulován pozitivně, protože je nástrojem výchovy a sebevýchovy, v jistém smyslu rozvádí druhou část desatera a říká, jaký je (má být) skaut. Formuluje tedy jakousi maximu – skaut je pravdomluvný, čestný, ale také třeba šetrný (dříve spořivý) atd. Je to model vhodný pro období formace hochů a dívek, kteří mají před sebou jednak jednoduše formulované maximy zákona, a zároveň konkrétní vzory svých vedoucích a těch, kdo jim „na vlastní kůži“ ukazují, že se k takto pojaté maximě dá vztahovat a že člověk sice selhává, ale má schopnost se na svých chybách učit a zlepšovat. A že toto zlepšování má smysl, protože cílem skauta i podle slibu je sloužit sobě, protože povinnost člověka je růst ve smyslu zlepšování svých fyzických i duševních schopností, sloužit druhým, protože povinností člověka je milovat bližního jako sám sebe. A konečně je tu povinnost vůči Bohu, ne-

bož Bůh má pro každého z nás připraven konkrétní úkol, postavil nás do konkrétních podmínek, ve kterých máme svědčit. To ostatně zvýraznil v encyklice *Caritas in veritate*, *Láska v pravdě*, i současný papež Benedikt XVI. Věta „Každý nalézá své dobro, když přijme plán, který s ním Bůh má...“ jako by byla proslovena přímo ke skautům – jako odpověď na jejich slib. Je to přeci slib zavazující ke snaze zachovat si čistotu ducha a individuálně naplňovat svým životem přijaté maximy. To by mělo přinášet v současné době docela jasně rozpoznatelné světlo v převaze zcela jiného myšlení.

Ostatně encyklika *Láska v pravdě* se tak trochu týkala i diskuse o formulaci slibu – slibovat věnost nejvyšší Pravdě a Lásce může být ošidné, pokud ztratíme ze zřetele personální charakter takového vztahu, pokud ztratíme, rozpustíme ono „Ty, Bože“ v každodenním vztahu k takovému „něco“, co nás přesahuje.

Různé modely skautingu

Skauting je hnutí, které dává příležitost k tomu, aby byli mladí lidé formováni ve specifickém prostředí a specifickou formou – jistě si lze snadno představit, že to není jediná možnost formace a vzdělávání. Na druhou stranu jde o provázaný a osvědčený systém, který umožňuje, že se mladí lidé mohou stávat více odolnými proti vlivům liberálního světa a relativismu, který přenáší pozornost na aktuální výhody a prožitky, snaží se redukovat život na to, co se právě odehrává. Z tohoto ohledu pak je také možné dívat se na spory uvnitř skautského hnutí i uvnitř Junáka jako velké mládežnické organizace.

Značná část oddílů už jen minimálně a nebo vůbec vychází z popsaných mravních a duchovních základů, přijímají model, ve kterém je Junák jednou z variant „volnočasových aktivit“, ustupují tlaku rodičů i dětí atd., na druhou stranu právě v tomto pokleslém prostředí se formují skupiny, které chtějí brát morálku a závazky vyplývající ze slibu vážně. V rámci skautského hnutí tak můžeme jednak najít naprosté pragmatiky, které chtějí hlavně „dostat děti do lesa“, dále ty, kteří se sice snaží vychovávat k hodnotovým postojům, ale jsou ve své povaze relativisté

– jde pro ně o to, aby „byl člověk slušný“, ale nevidí důvod, proč slibovat, nechápu význam tohoto aktu. A pak jsou ti, kdo se vrací ke slibu jako významnému obřadu. Ví, že skautem nemůže být každý, že jde o rozhodnutí, které zároveň uzavírá pro daného mladého člověka řadu jiných „možných“ cest. Považujeme ale za důležité, aby se tato klíčová věc stala jasně formulovaným tématem.

Význam slibu by mohli ocenit i ti, kdo pociťují krizi své katolické identity, kdo se v každodennosti stávají spíše jen příznivci katolicismu než skutečnými katolíky.

Skauting bez slibu a bez principů odvozených od křesťanství ztrácí nutně svoji identitu, stává se masovým hnutím, ve kterém jde o trávení volného času, je sofistikovanou mimoškolní družinou, kam lze odkládat děti, jedním z těch subjektů, které nabízejí jako svůj produkt kulturní a výchovné programy, samozřejmě standardizované, korektní.

Lék na krizi identity

Slib ze své povahy vytváří nějaký závazek – ale ne závazek, který může vynucovat někdo druhý, někdo z vnějšku – je to

závazek, který má vnitřní význam. Jsme přesvědčeni, že má smysl, protože to, co je naším vnitřním životem, není něčím „svévolným“, něčím průběžně se proměňujícím, něčím „jen naším“, co ovládáme, co je beznadějně odděleno od světa. Ten, kdo bere slib vážně, bere vážně také svoji jednotu v čase, včetně jednoty vnitřního života. Jen tam, kde lze hřešit i myšlením, lze také slibovat, jen tam, kde to, co se odehrává v našem myšlení, je „skutečné“, lze brát vážně i snahu o čistotu myšlení. V tomto smyslu by bylo možná dobré, aby se nad slibem, podobným skautskému, zamysleli i ti, kdo pociťují krizi své katolické identity, kdo se v každodennosti stávají spíše jen příznivci katolicismu než skutečnými katolíky. Třeba takhle:

Slibuji Bohu a těm, se kterými žiji, že se budu snažit naslouchat Božímu hlasu a hledat Boží vedení, že budu hotov pomáhat bližním, tedy budu se snažit rozpoznat situace, kde je moje pomoc potřebná a že se budu snažit nepodléhat světu, který vytváří dojem, že na mém myšlení a jednání nezáleží.

Josef Štogr
převzato z *Trivium* 2011/3
(Mezitulky redakce)

Josef Štogr je vydavatelem *Revue Trivium*
(www.revue-trivium.cz)

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury
Husova 8, 110 00 Praha 1, tel.: 224 237 750, e-mail: krystalop@volny.cz
on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Štěpán Filip, Tomáš Machula: Tomismus čtyřadvaceti tezí

V této práci jde o představení novotomismu na základě dekretu z roku 1914, adresovaného katolickým učitelům filosofie. Obsahuje 24 tomistických tezí, které nejsou pouhým opakováním myšlenek Tomáše Akvinského, ale živou reakcí na stav filosofie a filosofických diskusí své doby. Přestože jde o dobový disciplinární dokument, je tento seznam tezí dosud zajímavý. Bývá zmiňován jako jeden ze zdařilých pokusů shrnout podstatu tomismu do pregnantně formulovaných stručných bodů. Ukazuje vybroušenost myšli a schopnost přesného rozlišování těch, kteří ho sestavovali; pro seznámení se se základy filosofie novotomismu je čtyřadvacet tomistických tezí vynikajícím východiskem. *Brož., 232 str., 245 Kč*

ZÁSTUPY KOLEM JEŽÍŠE

Jak Boží slovo přiblížit dětem, aby mu porozuměly a zamilovaly si ho? A jak s nimi vůbec o Bohu mluvit? V této rubrice vám nabízíme vhodné texty ke společnému čtení Písma svatého s dětmi.

Rodič: Ježíš se uchýlil se svými učedníky k moři a velké množství lidu z Galileje šlo za ním. Také z Judska, z Jeruzaléma, z Idumeje, ze Zajordánie, i z okolí Tyru a Sidónu přišlo k němu mnoho lidí, protože slyšeli, co všechno koná. Tu řekl svým učedníkům, že mají mít pro něho připravenou loďku, aby se na něho lidé netlačili. Mnoho jich totiž uzdravil, takže se neduživí hrnuli k němu, aby se ho mohli dotknout. Kdykoli ho viděli nečistí duchové, padali před ním na zem a křičeli: „Ty jsi Syn Boží!“ On jim však přísně zakazoval, aby ho neprozrazovali. (Mk 3,7–12)

Dítě: Pán Ježíš je už hodně slavný.

Rodič: Ano, vydávají se za ním lidé z celého Izraele. Dokonce i z pohanských krajů přicházejí lidé, aby se s ním setkali.

Dítě: To je dobře, že ho má rádo mnoho lidí.

Rodič: Pozor! O ničem takovém jsme nečetli.

Dítě: Četli jsme, že za ním šlo velké množství lidí. Pán Ježíš si dokonce musel budovat ústupovou cestu.

Rodič: Ano, byl to výborný nápad: ustoupit před lidmi na připravenou loďku.

Dítě: Vidíš, jak ho lidé měli rádi!

Rodič: Přijít za někým kvůli tomu, že uzdravuje nemocné, a přijít za někým proto, že ho mám rád, je velký rozdíl. Vzpomínám si na jednoho fotbalového trenéra. Přišel k mužstvu, které hrálo velmi špatně.

Dítě: Měli asi slabé hráče.

Rodič: Ne, hráče měli velmi dobré, jenomže málo trénovali, nikdo jim nedokázal poručit. Trenér zavedl přísnou disciplínu. Hráčům řekl jasně: „Kdo nebude poctivě trénovat, tak bude z mužstva vyloučen.“ Zanedlouho se dostavily výsledky. Fanoušci byli nadšeni, na zápasy zaplňovali celý stadion. Zpívali oslavné zpěvy. Vyvolávali jméno trenéra a osla-

vovali ho. Mužstvo hrálo skutečně dobře a na konci sezóny vybojovalo titul mistra ligy. Hráči i fanoušci vyhazovali trenéra do vzduchu a celý stadion skandoval s uznáním jeho jméno. Co myslíš, měli ho lidé rádi?

Dítě: Určitě. Děkovali mu za titul.

Rodič: Poslouchej, jak to bylo dál. Po dovolené se vrátili úplně jiní hráči. Nechtělo

James Tissot: Ježíš káže ze člunu (1886–1896)
Foto: <http://www.truthbook.com>

se jim tvrdě trénovat, byli pohodlní. Trenér je burcoval: „Jestliže chcete obhájit titul, musíte trénovat naplno!“ Hráči mu odpověděli: „Jsme dobří. Vyhrájeme, i když nebudeme tak dřít.“

Trenér se rozzlobil a křičel: „Kdo nebude trénovat naplno, toho z mužstva vyloučím.“

Skutečně dvě hlavní hvězdy a zároveň i lenochy přeradil do rezervního týmu. Oba se odvolali k vedení oddílu. A uspěli. Trenér je musel vzít zpátky.

Dítě: To udělali chybu. Měli stát za trenérem.

Rodič: Samozřejmě! Jenomže fanoušci nevěděli, co se v mužstvu děje. Začalo se prohrávat. Atmosféra v mužstvu nebyla dobrá. Diváci byli nespokojení, protože se obhájce titulu pohyboval na konci tabulky. Vinu začali svalovat na trenéra. Záhy začalo bouřit stadionem: „Trenér ven!“

Vedení oddílu se rozhodlo trenéra odvolat. V pondělí ráno si trenér přišel na stadion pro své věci. Byla to jeho poslední cesta tam, kde mu ještě před půl rokem provolávalo slávu mnoho tisíc lidí. Teď odcházel sám. Doprovázela ho jenom jeho manželka, která mu pomáhala balit věci

Dítě: To bylo hodně nespravedlivé. Měli vyhodit hráče, a ne trenéra.

Rodič: To by ho museli mít rádi. Museli by ho mít rádi tak, jak ho měla ráda jeho manželka, která s ním zůstala, i když odcházel pryč.

Dítě: Rozumím, co jsi mi tím chtěl říct: když lidé někoho oslavují, tak to ještě neznamená, že ho mají rádi.

Rodič: Po mnoha uzdraveních, která Ježíš udělal, volali zlí duchové: „Ty jsi Syn Boží!“ Pán Ježíš je umlčoval, aby ho zástupy neprohlásily za Mesiáše. Přišli by Římané a kdo by se Ježíše zastal?

Dítě: Dopadlo by to podobně, jako když Ježíš před Kaifášem i Pilátem potvrdil, že je Syn Boží. Zástupy volaly: „Ukřižuj!“

Rodič: Ježíš umíral na Kalvárii jenom v hloučku nejvěrnějších, kteří na rozdíl od zástupu měli Ježíše opravdu rádi.

Josef Janšta

Další materiály najdete na josefjansta.opava.org.

Mgr. Josef Janšta, trvalý jáhen ostravsko-opavské diecéze, redaktor, scénárista a spisovatel

Jak to vidí Michaela Freiová

O čem mluví biskupové

Biskupové se nepřipojili ke štvanicím proti vládě a k laciným nářkům nad bezvýhodností naší situace. Obrátili se na občany a vyzvali je, aby si každý uvědomil svou odpovědnost a povinnost k celku.

To, že se v naší české politice šíří násilí, neuniká snad nikomu. Dochází občas i na násilí brachiální, kdy se například odpůrci vyrovnání mezi státem a církvemi pokusili zablokovat příslušnou komisi v jednacích místnostech a nepustit ji ven. Takové věci nejsou v politice nové – i jeden z mých předků se v prvorepublikovém parlamentě stal terčem fyzického útoku člena nově vzniklé komunistické strany a nezbylo mu než řešit věc pěstmi. Nicméně podobné epizody mají svůj humorový prvek a mohou sloužit k obveselení.

Horší je to s násilím verbálním, které zaplavuje naši společnost sprostotami, výhrůžkami, pomluvami. V čele této tendence jsou pochopitelně média a jejich lidé. Systematicky nás přesvědčují, že situace v naší zemi je naprosto bezvýhodná, katastrofální a především mnohem horší než kdekoli jinde. Nevdají jim ani to, že současnou finanční krizi zvládáme poměrně dobře (nemuseli jsme zatím například sanovat ani jednu banku).

Média a jejich lidé také vyjadřují pobouření nad mravním stavem v zemi,

nad tím, že „všichni“ podvádějí a kradou. A tady se dostáváme ke švu mezi politikou, morálkou a náboženstvím, tedy k poloze, kde mnozí očekávají něco i od Církve. To, co Církev – jako různé její instituce i jako jednotlivci – pro společnost dělá, jsou věci praktické a není toho málo. Od církevních představitelů se ale očekávají zásadní vyjádření k situaci v zemi.

Aktivisté politické i církevní levice dávají jasně najevo, že od biskupů očekávají zopakování svých vlastních sloganů: o bezvýhodné situaci, o neschopné a zkažené vládě (zvláště milé v situaci, kdy máme po delší době premiéra, který nekrade a vede řádný rodinný život), o tunelování, rozkrádání a dalších věcech, které lze bez problémů připsat „politikům“ a za něž my nepolitici nejsme odpovědní.

Biskupové udělali něco jiného. Obrátili se na občany. Požádali „každého jednotlivce, aby si uvědomil svou odpovědnost a povinnost k celku“. Poukázali na to, že se společnost rozpadá na zájmové skupiny, které i v této situaci vznášejí své požadavky na úkor jiných skupin.

I biskupové kritizují mravní stav společnosti: ale na rozdíl od médií a levicových aktivistů netvrdí, že všichni kradou. Poukazují spíše na to, že se drolí cement této společnosti, totiž rodinné struktury, a v důsledku toho se hroutí demografická rovnováha, což vyvolává další napětí.

Biskupové se prostě nepřipojili ke štvanicím proti vládě, která v historickém srovnání patří k těm spíše lepším a – navzdory brzdě, již představují Věci veřejné – pokračuje v nezbytných reformách a bez bombastické rétoriky podniká konkrétní kroky proti dotační korupci.

Odstavení Martina Romana z postu ředitele ČEZ, zhroucení Věcí veřejných, odhalení pražské mafie a nyní nejnověji provalení korupčního skandálu ve středních Čechách je úspěchem této vlády, nikoli naopak. Jsou to samozřejmě jen první kroky, ale zdá se, že se podařilo cosi velmi důležitého: darebáci začínají mít strach – už nejsou neprůstřelní.

*Michaela Freiová
publicistka a překladatelka*

Napodobujme Marii

Jistě blažená byla duše Panny Marie: Duch Svátý v ní přebýval a poučoval ji a ona byla vždy a ve všem poslušná Božího slova. Nenechala se vést vlastním míněním a rozhodováním, ale k čemu moudrost vnitřně vybízela její víru, to vykonávala navenek. Božská Moudrost, když si vybudovala dům Církve jako svůj příbytek, použila nesvětější Pannu Marii jako vzor věrného plnění zákona, čistoty srdce, pravé pokory a duchovní oběti.

Napodobuj Marii, křesťane! Abys byl duchovně očištěn od nákazy hříchů, vstup do chrámu svého srdce. Tam hledí Bůh při všem, co konáme, více na vnitř-

ní smýšlení než na skutek. Proto ať třeba naše mysl dojde při snaze o rozjímavou modlitbu až do vytržení a věnujeme se jen Bohu, či ať se zcela střízlivě snažíme prospívat ve ctnostech a sloužíme užitečnou prací svým bližním, jednejme vždy

tak, aby nás poháněla jen Kristova láska. Neboť taková obět duchovního očistění se líbí Bohu. Nedovrhuje se v chrámě zbudovaném lidskýma rukama, ale uvnitř v srdci, do něhož Kristus Pán rád vstupuje.

svatý Vavřinec Justiniani

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Hledáte životní vzory? Osobnosti, jimž se chcete podobat? – „**Zdislava, patronka rodin**, nám ukazuje, jak život v manželství může být plodný, požehnaný a plný pokoje. Radostně snášela oběti každého dne a kovala skutky kajícího. Svým příkladným životem a vytrvalou modlitbou dovedla získat svého muže pro věc Boží.“ (catholica.cz)

„I plodné zemi tak hrozí, že se stane nevládnou pouští, a dobré zrno bude udušeno, zašlapáno a zničeno. Projevuje se to v upadání náboženské praxe, zejména v **menší účasti na eucharistické liturgii a ještě více na svátosti smíření**. Mnozí pokřtění ztratili identitu a vědomí přináleživosti, neznají základní obsahy víry nebo se domnívají, že ji mohou pěstovat bez prostřednictví Církve. Zatímco jedni pohlížejí s pochybnostmi na pravdy, jimž církev učí, jiní redukují Boží království na některé velké hodnoty, které sice mají jistě co do činění s evangeliem, ale samotného jádra křesťanské víry se nedotýkají. Boží království je darem, který nás přesahuje... právě tato chybějící otevřenost pro transcendentno je v jádru krize, která zraňuje Evropu – jde totiž o krizi duchovní a morální,“ řekl Svätý otec na setkání s italskými biskupy. Jako by mluvil o české krajině, vidíte?

Víte, že psaní velkých písmen je jednou z nejnáročnějších disciplín českého pravopisu? Lingvisté nyní uvažují o změně, pro-

tože lidé si s velkými písmeny prostě neví rady. Nebudeme tedy měnit úroveň vzdělanosti v mateřtině, ale změníme jazyk! Toto jsou postupy jednadvacátého století!

Pamatujete si na začátek tzv. **arabského jara**? Někteří již dosáhli svého vytouženého finále... Prezidentem Egypta bude buď Mubarakův muž nebo islamista. Do druhého kola egyptských prezidentských vo-

Koláž: mimi

leb postoupili bývalý premiér Ahmad Šafík a islamista Muhammad Mursí. Tamní Muslimské bratrstvo prý získalo výsledky z většiny z 13 tisíc volebních míst.

Dalším z **ohlášených kandidátů na post prezidenta ČR** je JUDr. Ing. Jiří Karas. Na své webové stránce www.jirikaras.cz ve svém programu mj. uvádí: „Všechny občanské zákony mají být v souladu s lidskou přirozeností; stát má podporovat rodinu založenou na trvalém svazku jednoho muže a jedné ženy,“ nebo: „budouc-

ností naší země je křesťanství, ne islám.“ To je blaho pro křesťanskou duši!

Mnozí z nás jsme pamatovali na **jubileum kardinála Miloslava Vlka**. Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze také uspořádala dne 28. května 2012 teologické sympozium k jeho počtě. Zabývalo se tématy, která souvisí s životem a pastorační službou kardinála Vlka jako křesťana, kněze, biskupa a emeritního Velkého kancléře Katolické teologické fakulty. Součástí bylo též předání slavnostního ocenění. Gratulujeme!

Kardinál Dominik Duka nedávno **popsal svou cestu do Londýna** a srovnával: „... v Anglii se neříká ‚máme špatné počasí‘, ale ‚špatně jste se oblékl‘. Počasí je vždycky krásné. A tak mohou o velkém a statečném, ale i moudrém kancléři svatém Thomasi Morovi, který za svou pravdomluvnost a odvahu zaplatil životem, mluvit jako o člověku do každého počasí... Nevím, kolik procent posluchačů jsem těmito výroky našel, ale poslední průzkum říká, že 90 procent občanů ČR je nespokojených či jinak našťvaných.“ To není dobré skóre.

À propos, znáte tenhle? „Při povodni v Londýně voda zalila ulice a začala se prodírat i do lordovy vily. Lokaj otevírá dveře do pokoje a důstojně ohlašuje: ‚My-lorde – Temže.‘“

-zd-

- 3. 6. Ne Slavnost Nejsvětější Trojice**
Dt 4,32–34.39–40, Žl 33, Řim 8,14–17, Mt 28,16–20
- 4. 6. Po sv. František Caracciolo, kněz, zakladatel kongregace**
2 Petr 1,2–7, Žl 91, Mk 12,1–12
- 5. 6. Út Památka sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka**
2 Petr 3,12–15a.17–18, Žl 90, Mk 12,13–17
- 6. 6. St sv. Norbert, biskup**
2 Tim 1,1–3.6–12, Žl 123, Mk 12,18–27
- 7. 6. Čt Slavnost Těla a Krve Páně (Doporučený svátek)**
Ex 24,3–8, Žl 116, Žid 9,11–15, Mk 14,12–16.22–26
- 8. 6. Pá sv. Medard, biskup**
2 Tim 3,10–17, Žl 119, Mk 12,35–37
- 9. 6. So sv. Efrém Syrský, jáhen a učitel církve**
2 Tim 4,1–8, Žl 71, Mk 12,38–44

- 10. 6. Ne 10. neděle v mezidobí**
Gn 3,9–15, Žl 130, 2 Kor 4,13–5,1, Mk 3,20–35
- 11. 6. Po Památka sv. Barnabáše, apoštola**
Sk 11,21b–26; 13,1–3, Žl 98, Mt 10,7–13
- 12. 6. Út sv. Jan z Fakunda, kněz OSA**
I Král 17,7–16, Žl 4, Mt 5,13–16
- 13. 6. St Památka sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele církve**
I Král 18,20–39, Žl 16, Mt 5,17–19
- 14. 6. Čt sv. Anastáz, kněz a mučedník OSB**
I Král 18,41–46, Žl 65, Mt 5,20–26
- 15. 6. Pá Slavnost Nejsvětějšího Srdce Ježíšova**
Oz 11,1.3–4.8c–9, Iz 12, Ef 3,8–12.14–19, Jan 19,31–37
- 16. 6. So Památka Neposkvrněného Srdce Panny Marie**
I Král 19,19–21, Žl 16, Lk 2,41–51

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

